

Motion till riksdagen 2021/22:1995

av **Elisabeth Björnsdotter Rahm och Ann-Britt Åsebol (båda M)**

Motverka ensamhet och psykisk ohälsa hos äldre

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om möjligheten att både uppmärksamma och motverka ensamhet och psykisk ohälsa bland äldre och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Vi lever längre och är friskare längre upp i åren än tidigare generationer, men för många äldre finns också både ensamhetsproblematik och en komplex sjukdomsbild.

Med åldrandet kommer ofta fler och olika sorters krämpor och sjukdomar. Denna sjukdomsbild är svår att förstå inte bara för sjukvården som sådan men också för den äldre själv och dennes anhöriga. Det är inte ovanligt att psykisk ohälsa hos en äldre människa misstolkas som en följd av ett eller flera fysiska besvär. Det är också en orsak till att många äldre som lider av psykisk ohälsa inte får den hjälp de behöver av sjukvården. En annan orsak är att långt ifrån alla drabbade eller deras anhöriga förstår att det handlar om psykisk ohälsa som exempelvis depression.

Även om det inte skrivs spaltmeter om psykisk ohälsa bland äldre så är det vanligare med sådana symptom bland äldre än bland yngre människor. Ett problem är att symtomen ofta är stillsammare än hos yngre och därför svårare att upptäcka i tid. Det brister i både kunskap och behandlingar i vården samt rent allmänt avseende medvetenheten i samhället om äldres psykiska ohälsa. Det är avgörande att både folk i gemen och vården tar detta problem på allvar i större utsträckning än vad som sker idag.

Flera saker kan dock förebygga psykisk ohälsa på äldre dagar, så som fysisk aktivitet, gemenskap och meningsfull sysselsättning. Men psykisk ohälsa behöver också upptäckas och behandlas tidigare i sjukdomsprocessen. En viktig pusselbit är dels mer forskning om äldres psykiatriska sjukdomar, det behövs fler specialister i äldrepsykiatri,

dels att alla vårdutbildningar ska ge relevanta kunskaper i gerontologi, geriatrik och äldres psykiatriska sjukdomar.

Ofrivillig ensamhet och isolering är sammankopplat med psykisk ohälsa bland äldre och även överdödlighet i en rad andra kroniska sjukdomar. Över 300 000 äldre säger att de är ofrivilligt ensamma och mår dåligt av det. I sammanhanget är det viktigt att medarbetarna i vården och omsorgen erbjuds arbetsmiljöer som möjliggör mer tid för de äldre. Men det handlar också om trygghet och välbefinnande – att tillhöra en gemenskap, ges inflytande och valfrihet, service och omtanke.

Kommunerna bör därför stimulera tillkomsten av fler senior- och trygghetsboenden genom en mer genomtänkt mark- och bostadspolitik. Biståndsbedömningen bör förenkla för att snabbare ge stöd i form av exempelvis hemtjänst och ökad frihet att själv bestämma hur tiden ska användas. Kommuner kan också stimulera genom fler och bra sociala mötesplatser för senioraktiviteter, måltider och träffar.

Elisabeth Björnsdotter Rahm (M)

Ann-Britt Åsebol (M)